

Duurzame mobiliteit in gebiedsontwikkeling

Als gemeente van de Randstad én van het Groene Hart staan wij voor grote uitdagingen. Met de bevolking en de welvaart groeit ook de hoeveelheid verkeer. Juist in stedelijk gebied wordt ruimte steeds schaarser en groeit de parkeerdruk en neemt de congestie toe op autowegen en zelf op fietspaden. Het landelijk gebied willen we open laten voor landbouw, natuur en recreatie. Daarnaast zien we dat de effecten van het verkeer, de uitstoot van schadelijke stoffen en de geluidsoverlast, op de gezondheid en milieu groot zijn.

Gemeente Alphen aan den Rijn vindt duurzame mobiliteit belangrijk en wil dat dit meegenomen wordt bij ruimtelijke ontwikkelingen. De richting waarop wij ons willen ontwikkelen hebben wij vastgelegd in de Handreiking Duurzame Mobiliteit.

Gebiedsontwikkeling

Op het moment van het initiëren of het maken van plannen kijken wij samen hoe wij duurzame mobiliteit in gebiedsontwikkeling inpassen. In de handreiking en hand-out staan voorbeelden en maatregelen beschreven die gebruikt kunnen worden. Welke maatregelen van toepassing zijn hangt af van het project. Gebruik bij het maken van keuzes het STOMP-principe.

STOMP-principe

Bij het maken van (beleids)keuzes hanteren we het STO(M)P-principe. Dit vormt de basis voor ruimtelijke inpassing van (duurzame) mobiliteit en staat voor Stappen, Trappen, OV, MaaS (deelmobiliteit) en Privé-auto. Hierbij vormt de mens het startpunt en geven we dus eerst prioriteit aan lopen, fietsen en openbaar vervoer daarna pas aan de auto. Voor de korte afstanden vormt lopen en fietsen een aantrekkelijk alternatief. Dit kun je stimuleren door o.a. het bieden van basisvoorzieningen op de korte afstand van woningen en het zorgen voor een aantrekkelijk loop- en fietsinfrastructuur en stallingsvoorzieningen. Voor langere afstanden biedt het openbaar vervoer en deelmobiliteit uitkomst als schone en ruimte-efficiënt vervoer. De privéauto geldt als sluitstuk.

Maatregelen

In het nieuwe coalitieakkoord 2022-2026 "Zichtbaar en dichtbij – Samen bouwen aan een duurzame en vitale gemeente" vormt het verduurzamen van mobiliteit een belangrijke pijler voor het verder ontwikkelen van onze gemeente als vervoersknooppunt in het Groene Hart.

Dit vraagt om het maken van keuzes in het 'schoner, slimmer en anders' maken van mobiliteit. Daarmee streven we naar met minder ruimte voor auto's en meer voor groen, langzaam verkeer en het openbaar vervoer.

In de groene kaders staan maatregelen die toegepast kunnen worden bij gebiedsontwikkeling.

Verblijfskwaliteit

- Brede stoepen, met drempelvrije oversteken.
- Open zichtlijnen, zodat verschillende weggebruikers elkaar goed kunnen zien.
- Weginrichting die dwingt langzaam te rijden. Met verkeersdrempels, groen op straat, en klinkers als verharding.

30 km of een fietsstraat

Het geven van prioriteit aan langzaam verkeer vraagt ook om de functie van bestaande wegen te heroverwegen. Zo kan er besloten worden om bij het herinrichten van een weg, de functie van de weg af te waarderen naar bijvoorbeeld een 30 km zone of een fietsstraat. Uiteraard moet daarbij het gebruik, vormgeving en functie van de weg altijd in balans zijn zodat het voor alle verkeersdeelnemers veilig is.

Openbaar vervoer

- Het herzien van de routes van de bestaande OV-lijnen ten behoeve van de realisatie van de ontwikkellocaties en laten toetsen door de busvervoerder.
- De ontwikkellocaties waar senioren komen te wonen moeten voor de deur, of op korte loopafstand, een plek hebben die als opstapplaats voor de bus of regiotaxi kan dienen.

Lopen en fietsen

- Basisvoorzieningen op korte afstanden van de woningen realiseren en voorzien van goede loop- en infrastructuur en stallingsvoorzieningen.
- De woningen en wijken zodanig ontwerpen dat de (bak)fiets sneller voorhanden is dan de auto. Parkeren van de auto hoeft niet voor de deur, maar kan op afstand.
- Analyse van de bestaande loop- en fietsroutes in het gebied. Zorgen voor een (betere) aansluiting vanuit deze ontwikkellocaties op het bestaande loop- en fietsnetwerk (bijvoorbeeld doorfietsroutes).
- Loop- en fietsinfrastructuur faciliteren van de ontwikkellocaties naar de openbaar vervoer haltes
- Fietsparkeerplaatsen realiseren of aanvullen op de openbaar vervoer haltes.
- Op werklocaties stimuleren (elektrische) deelfietsen introduceren.
- Op woonlocaties speciale deelfietsen aanbieden: e-bikes en bakfietsen. Ook hier dient de groep potentiële gebruikers goed vastgesteld te zijn.
- Ontsluiting van loop- en fietsverkeer in alle richtingen (zoveel mogelijk via directe routes).

Deelauto's

- Op alle grotere parkeerplaatsen (>10 plekken) een elektrische deelauto.
- Het aanbieden van (elektrische) deelauto's (ten behoeve van een lage parkeernorm).
- Het faciliteren van een probeeraanbod voor de deelauto (in samenwerking met de gebiedsontwikkelaar).

- Het voorbereiden van de laadinfrastructuur voor laden op eigen terrein (dus mantelbuizen in de parkeergarages of parkeerterreinen).
- Op elk parkeerterrein of -koffer minstens één laadpaal met twee sockets, waarvan één voor de elektrische deelauto
- Het plaatsen van laadinfrastructuur op parkeerterreinen gebeurt zo veel mogelijk gebundeld in laadpleinen.
- Met mantelbuizen uitbreiding tot laadplein voorbereiden.
- Indien mogelijk koppeling met duurzame opwek en opslag energie maken.

Waterstof

Waterstof biedt kansen. In relatie tot mobiliteit in een woonwijk is de verwachting dat elektrische en waterstof personenauto's zich gaan ontwikkelen als een onderdeel uit het energiesysteem van de huishoudens. Het gebeurt nu al dat huishoudens zonnepanelen aanschaffen en een laadpaal aan huis realiseren om de eigen elektrische auto op te laden. In Alphen aan den Rijn zetten we in op een optimale mix van duurzame en hernieuwbare energiebronnen. Wij richten ons daarom op uitbreiding van laadinfrastructuur én ontwikkelen van tankfaciliteiten voor waterstof. Tankstations voor waterstof stimuleren wij langs grote wegen en (nog) niet in woonwijken.

Gedragscampagnes

- Bij ontwikkellocaties die ingericht zijn op duurzame mobiliteit, de verkoopcampagne richten op doelgroepen die hiervoor open staan.
- Gedragscampagne in Alphen aan den Rijn-breed over duurzame mobiliteit.
- Bieden van proefabonnementen op elektrische (bak-)fiets, deelvoertuigen of openbaar vervoer tijdens life changing events, zoals verhuizing, gezinsuitbreiding of een nieuwe baan.
- Carpoolen faciliteren door goede en (sociaal-) veilige carpoollocaties en eventueel een applicatie hiervoor.
- Samenwerking opzoeken met bedrijven om werknemers te stimuleren meer gebruik te maken van de fiets (werkgeversaanpak).

Parkeren

- Het stimuleren en realiseren van parkeren op eigen terrein.
- Het clusteren van parkeerplaatsen en laadinfra op een parkeerterrein i.p.v. langsparkeren.
- Het toepassen van een lage parkeernorm, mits de bewoners op andere modaliteiten goed gefaciliteerd worden en mits er geen waterbedeefte ontstaat.
- De afstand tot de parkeerplaats moet groter zijn dan de afstand tot de fietsenstalling.

Mobility as a Service

- Ruimte bieden voor pilots en proeven met MaaS.
- De gemeente eist bij deelauto- en deelfietsleveranciers dat hun platforms zo goed mogelijk aansluiten op elkaar en op bestaande platforms en apps.

Gedrag

Het motiveren van duurzaam gedrag is ontzettend belangrijk. Daarom wordt geadviseerd ontwikkellocaties waar nieuwe bewoners komen te adverteren (naar toekomstige bezoekers) als de wijk waar niet standaard de auto voorop staat. In gedragscampagnes (in samenwerking met de rest van de gemeente Alphen aan den Rijn) dient dit benadrukt te worden. Zo trekken we bewoners aan die geen moeite hebben met deelauto's of een paar honderd meter lopen vanaf de parkeerplaats.